

מבגנת הלב

של נפתלי קאמפה

לחשבוני כלום תלו
ועבות עיני איש אחד כלל
אבל לב עשור הוא כבן המתחטא לפני אביו, כתינוק שבוכה וזה יקר וחביר לפני השם יתברך.
לחשבוני כלום תלו

הוא לא הפסיק לשמוע את השיר הזה, זה חזק אותו מאוד לעבור את התקופה הקשה הזו בקרבה אלוהית ובאמונה שלמה בה".

התקווה בתורת רבינו הקדוש

"אין דבר שלם מלב שבור", זה לא רק פזמון של שיר, אם נרצה זהו גם חלק מחייו של נפתלי קאמפה שליבו המתנגן נפתח דווקא בעקבות משבר, שהגיע בימי בחרותו כאשר אמו חלתה במחלה קשה, מה שהפך את חייו של הבחור, שרק רצה לשבת ולעסוק בתורה, לקשים יותר והוא נאלץ להתמודד עם דברים נוספים.

"נולדתי בישוב תפוח", הוא שב לימי נעוריו. "זהו למעשה יישוב בנגב, ישוב ליטאי חזק מאד בנגב. שהם בעצם ממשיכי דרכו של החזון אי"ש. ההורים שלי ממוצא גרמני - 'יקים', וערכי הסדר והאחריות היו מאוד חזקים בביתנו. יחד עם זאת, הערך העליון ביותר שעליו גדלנו היה - תורה, תורה, ועוד פעם תורה. הבית היה מושתת על חינוך בלתי מתפשר. לדוגמה, בעולם המוסיקה היו זמרים אפילו חסידיים שלא שמענו בבית, כי הם היו מודרניים מדי בעיני ההורים שלי".

כמי שגדל בבית שכולו תורה הוא עובר מיד אחרי הבר מצווה לשיבת 'תפארת ציון' בבני ברק אך במקביל המחלה אצל אמו מתגברת והדבר משפיע עליו במידה רבה, "אמא ע"ה הייתה חולה במשך עשרים שנה, ומצבה הבריאותי ידע עליות ומורדות" הוא מספר בכאב, "היא סבלה משחמת הכבד. בגיל 13 כשנכנסתי ללמוד בישיבה, אמא כבר הייתה אז חולה מאוד. אנחנו שישה אחים במשפחה כשאני הקטן, וכשחוגגתי בר מצווה כולם כבר היו נשואים. למעשה, אפשר לומר שישנתי הרבה מאד אצל השכנים".

המחלה של אימו השפיעה על חייו הצעירים של קמפה, הוא מצא עצמו כשהוא ללא מסגרת לימודית לאחר שהוצא מהישיבה בה למד, בטענה שאינו מתאים, וזאת בעקבות הקושי הרב שהיה מנת חלקו. "מלבד הסבל והצער של אמא, המחלה

והיה טוב שיהיה לו לב נשבר כל היום, אך מחמת שרוב בני אדם יכולין בקל לבוא מלב נשבר לעצבות, שהיא מזיקה מאד רחמנא לצלן, כמבאר כמה פעמים, על-כן צריכים ליחד לו איזה שעות ביום לפרט שיחתו בלב נשבר, ואז לבד יהיה לו לב נשבר וישאר כל היום יהיה בשמחה".

מאיפה הגיע השיר המוצלח הזה?

"באחת הפעמים שלמדתי יחד עם מורי ורבי הרב שמשון הירש" הוא משחזר, "הגענו יחד לאימרה הזו על לב נשבר, שהקדוש ברוך הוא קרוב לנשברי לב, חיפשתי את המקור למילים הללו ואת האימרה המלאה עד שגילתי שזה מוזכר בספרי רבי נחמן, צירפתי את המשפטים לקטע אחד, לקחתי את הגיטרה והלחן יצא מאלי, מיד הרגשתי שזה שיר מיוחד, אבל כנראה עדין לא ידעתי עד כמה".

מהר מאד הפך השיר "לב נשבר" ללהיט, עם ישראל התחבר למילים הפשוטות והמיוחדות כל כך של רבינו הקדוש, "לב נשבר ועצבות אינו ענין אחד, כי לב נשבר יקר מאוד בעיני השם" יחד עם הפזמון "כי אין דבר שלם מלב שבור קרוב ה' לנשברי לב" יחד עם המנגינה העדינה, שבעבור רבים היה זה כטל של תחיה בתקופות לא פשוטות שהם עוברים ברוחניות ובגשמיות כאחד, יחד עם ההסבר עצמו שמתואר בשיר, בו רבינו קדוש מגלה את ההבדל בין עצבות ללב נשבר, הסבר שעד היום היה מוכר בעיקר לחסידי ברסלב אך לרבים ההבדל בין לב נשבר המגיע יחד עם תפילה ובכי מתוך דמעות והשתוקקות היו נראים עצבות כל השיא, וכעת במילים פשוטות השוני ביניהם מתברר.

לא פלא שמתוך אחד עשרה שירים שבדיסק שלם השיר עם דברי רבינו הקדוש הפך לאחד המוצלחים, כשהוא מתנגן בכל קומזיץ חסידי או ליטאי, כך גם בשיאם של כל הופעותיו של נפתלי קמפה ברחבי העולם כשכמות התגובות המגיעות אליו היא עצומה ביחס לשירים אחרים. "מאז שיצא השיר לקהל קיבלתי הרבה תגובות" הוא אומר לנו בהתרגשות גדולה, "התגובות הגיעו מכל סוגי האנשים, כשהם מדגישים, שהשיר הזה פתח עבורם משהו פנימי".

רוב התגובות מגיעות דווקא מיהודים שמספרים, שבמצבים קשים השיר והמילים פתחו את לבם לשיחה אמיתית עם הקדוש ברוך הוא, "אנשים שנמצאים במקומות קשים בחיים מספרים שזה עזר להם במקומות שבהם הם נמצאים, זה משמח ונותן לי הרבה כח, כשאני יודע שבמילים פשוטות כל כך אני יכול לעזור ליהודים במצבים כאלה", הוא מוסיף בהתרגשות וממשיך, "היום פגש אותי בחור ישיבה מדרום הארץ, שבטול לו שידוך רגע לפני החתונה, הוא היה המום, הוא סיפר לי שבהתחלה הוא ממש נכנס לדיכאון עמוק ולעצבות בעקבות כך, במקרה חבר העביר לו את השיר הזה, וכפי שהבחור אמר לי,

אלפי בחורים

עמדו זה לצד זה בעיניים עצומות כשהם זועקים את מילותיו של רבינו הקדוש בערגה "לב נשבר יקר מאד בעיני השם", כמו משתפכים על המלים הקדושות המובאות ב'ליקוטי עצות', שופכים את ליבם מתוך הניגון הפשוט אל השם יתברך, בעוד ימים אחדים הם ישובו כמו עוד רבבות בחורי ואברכי עמך בית ישראל להיכלי הישיבות הקדושות, אך רגע לפני כן, הם התאספו כאן להתערור בשירה יחד עם האיש והגיטרה, שבמקום לקיים הופעות ענק הוא עורך קומזיצים רבי משתתפים.

דקות אחדות אחר כך עם סיום ההופעה, או כלשונו 'הקומזיץ' הענק, מגיע התור שלנו, בשקט הנפרש בשעות המאוחרות של הלילה על העיר ירושלים אנחנו יוצאים לדבר עם נפתלי קאמפה, האברך הצעיר בעל העיניים המאירות והכובע הקטן שעם גיטרה אחת ולב ענק הפך ללהיט כשהוא מצליח לפתוח לבבות של כל חלקי העם ולהחדיר להם מילים פשוטות של קדושה וטהרה, של קירבה לקדוש ברוך הוא ואהבת התורה, כשבעבור בחורים רבים דווקא הוא ומנגינותיו הפשוטות מצליחות לקשור אותם ליידישקייט גם במצבים הקשים ביותר ברוחניות ובגשמיות כאחד.

מתברר שחלק גדול מהעוצמה שלו לקוחה דווקא מבית מדרשו של רבינו הקדוש ואת זה בקשנו לגלות בשיחה הזו, כיצד לוקחים את העצות הקדושות הללו ומצליחים להפוך אותם למנגינות שיכנסו הישר ללב של הדור הצעיר, שמתמודד עם תהפוכות עולם ומבקש להחזיק מעמד, כיצד מתרגמים את המשברים האישיים העוברים על האדם, והופכים אותם לסולם הצלה עבור אחרים. הלילה העמיק ואנחנו צללנו לשיחה מרתקת, כשמדי פעם מיתרי הגיטרה זורקים לחלל צליל ירושלמי עדין.

עם ישראל התחבר למילים

אך טרם נשוב אל המשברים וההצלחות, עדיין תחת הרושם של השיר האחרון שנשמע למרחוק על ידי אלפי הבחורים המבוסס על שיחתו של רבינו הקדוש בשיחות הר"ן אנחנו מתחילים את הראיון, כשאנחנו שבים למילותיו של רבינו הקדוש ולשיחה המלאה המובאת בליקוטי עצות, (התבודדות, כ"ג), "לב נשבר יקר מאד" אומר רבינו הקדוש ומוסיף "ידע שלב נשבר ועצבות אינם ענין אחד קלל, כי עצבות היא כמו שהיא כעס וברגז, אבל לב נשבר הוא כבן המתחטא לפני אביו, כתינוק שבוכה וקובל לפני אביו על שנתרחק ממנו, וזה יקר וחיבי לפני השם יתברך.

בעקבות גיטרה אחת שהגיע לידי החל לפסוע לקול הצלילים ובתוך תקופה הפך למנחה קומזיצים מבוקש כששיריו הפכו לנכסי צאן ברזל בעולם הישיבות • בעל המנגן ר' נפתלי קאמפה בראיון מיוחד בו הוא שב לימי הבחרות אז גילה את עצותיו של רבינו הקדוש איתם הוא צועד עד היום כשהוא שואב מהם כח לפתוח את לבבות עם ישראל ולעורר אותם למנגינה של תשובה • וגם: השיר ממילותיו של רבינו הקדוש עליו הוא לא מפסיק לקבל תגובות נלהבות • שיר חדש אשירה לך

אריה לברון

תמונות: מאת המראיין

עובדיה כלימי

הקשתה את החיים של כולנו, בגלל זה היה לי קשה בישיבה קטנה שבה למדתי, בסופו של דבר, בשיעור ב' נעזבתי מהישיבה ואמרתי לי שאיני מתאים. הדבר הזה שאני יושב בבית ללא מסגרת גרם לי לתסכול ולקשיים שהעיבו עוד יותר על ההתמודדות שלי עם מחלתה של אימי.

באחד הימים שכן של נפתלי הצעיר מציע לו לבוא ללמוד בישיבה חשובה בירושלים. "אחד השכנים סיפר לי שיש ישיבה בירושלים עם ראש ישיבה מאוד מיוחד, שאמנם אין הרבה סיכוי שאתקבל אליה, אבל כדאי בכל זאת לנסות". "נסעתי לראיון בירושלים, חשבתי שלא יהיה לזה סיכוי, אבל אני מצדי אמרתי לעצמי, בכל מקרה אין מה להפסיד. נכנסתי לחדרו של ראש הישיבה, הרב שמואל רבר, הוא קידם אותי בחיוך גדול של סבא טוב מלא באהבה, ואני לא יודע אם הוא יודע - אבל הוא עשה לי מהפך אדיר בחיים. הוא היה האדם השמח הראשון שהכרתי, וזה כבש אותי.

סיפורה של מנגינת הווידי

אך עם כל הקושי, נפתלי לא נשבר, ומתברר שדווקא מתוך זה הפציע הניגון.

זה היה באחד הימים הלא פשוטים שעברו על נפתלי. ההשגחה העליונה מסובבת שחבר הלומד בישיבה סמוכה הציע לו לבוא לנגן איתו יחד על גיטרה, כשהוא פורט את מיתרי ליבו על מיתרי הגיטרה, ולמעשה כך הכל התחיל.

"מול הישיבה שלי ניצבה ישיבת 'באר התורה'", הוא משחזר. "למד שם חבר שלי שהיה נגן על גיטרה, בתקופה ההיא די חיפשתי את עצמי, הראש שלי לא היה לגמרי בלימוד ישיבתי רגיל, והגיטרה באה לי בדיוק בזמן. לא לחינם אומרים שהקב"ה שולח את הכל באופן מאוד מדויק... לקחתי חוברת שירים מחבר, ופשוט התחלתי לנגן. בהתחלה נמשכתי לניגוני רבי שלמה קרליבך, והרגשתי ממש סייעתא דשמיא בזה, ובמהירות למדתי איך מנגנים

"בנוסף לכך, הייתה בו פשוט מאוד גדולה. הוא שאל אם הכנתי איזושהי סוגיה לקראת הראיון, ואני בתמימות עניתי שלא, אחר כך הוא ביקש שאגיד משהו שלמדתי בישיבה, עניתי לו שלא למדתי. כך עברו דקות ספרות של ראיון קצר כשבסופו של דבר לא האמנתי שיש סיכוי שאתקבל, אבל עוד באותו יום אבא שלי הודיע לי שהתקבלתי. בגלל האהבה והחום של הרב חזרתי ללמוד בשמחה, עד סוף שיעור ג' בישיבה קטנה".

"אחר כך המשכתי לישיבה גדולה 'קול תורה' אבל גם שם, מטבע הדברים, היו שנים טובות יותר וטובות פחות. בעיקרון למדתי שם עד גיל עשרים ושתיים אבל היו תקופות שבהן למדתי בישיבות אחרות. וגם באותן שנים היו תקופות שקצת חיפשתי את עצמי..."

אך אם חשבנו שבאותה תקופה נפתלי הגיע אל המנוחה והנחלה, אז טעינו. בגיל עשרים ושתיים, סמוך למועד חתונתו, נפטרה אימו של נפתלי. בפעם האחרונה שהוא זכה לראותה, בתקופת חייה האחרונים רגע לפני שהיא נלקחה לבית עולמה, הוא יושב סביב מיטתה ומנסה לעכל את הרגע הזה שבו הוא נאלץ להיפרד מאימו המדוכאת בייסורים ויתכן וזו תהיה הפעם האחרונה בה הוא יראה אותה, מה שאכן קרה בסופו של דבר למרבה הכאב והעצב.

"בפעם האחרונה שראיתי את אמא ע"ה לפני פטירתה, כשישבתי סמוך למיטת חולייה, הלחנתי לעצמי מנגינה מאוד מרגשת, מה שלימים פרסמתי בשם 'ניגון הווידי', פשוטו כמשמעו, כמו וידי אחרון שעשיתי בפניה...". אומר לנו נפתלי בכאב עמוק וממשיך לספר על מסכת חייו.

"הפטירה הכואבת של אמא שלי, נתנה לי להבין שיש אנשים שעוברים רגעים לא פשוטים בחיים, ופשוט צריך לנסות להתחבר לאותם אנשים באמצעות השירה שכל כולה זה רגש, ואני משתדל

עוד ועוד שירים".

כמו עוד רבים המנגנים על גיטרה כך גם נפתלי, הבחור המתבגר החל לנגן באופן ארעי, אך כנראה שהקול הפשוט יחד עם הרגש הגדול היו שונים מאחרים ובתוך תקופה קצרה יוצא לו שם של מי שיודע להוביל קומיזיצים בצורה מיוחדת. "השמועה שאני מנגן עברה לאט לאט מפה לאוזן, התחילו להזמין אותי לנגן באירועים קטנים כמו שבע ברכות או סיומי מסכת וכדו' ובעיקר בקומיזיצים, מעין התוועדויות ישיבתיות. הכל התחיל מאוד מאוד בקטן.

חשבת שזה יהפך למשהו גדול יותר?

"באמת שלא, בתחילת הדרך לא האמנתי שכך הדברים יתגלגלו, גם היום אני עדיין מתקשה להאמין... אבל דברים פשוט קרו, האירועים שהוזמנתי אליהם הפכו ליותר ויותר גדולים ובמקביל התאספו אצלי כל מיני לחנים שכתבתי, והתחלתי לחשוב על רעיון להוציא את האלבום הראשון, אבל לקח לזה הרבה זמן להתבשל".

שאומרים לפני שמע ישראל בשחרית, לקחתי את המלים ושיניתי אותם קצת בצורה שיכולו לשיר אותו מתוך כוונתם לקדוש ברוך הוא. המילים של השיר הם 'בְּעִבּוֹר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בָּךְ וַתִּלְמַדְם חֻקֵי חַיִּים. וְתֵן בְּלִבְנוּ לְהִבִּין לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד בְּאַהֲבָה, אָבִינוּ אֵב הַרְחֵמֵן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ'."

"המילה 'באהבה' שבאמצע השיר" מגלה נפתלי, "הוספתי את זה בכוונה, כי באמת המטרה של השיר הייתה שבחורים שקשה להם ללמוד יוכלו לשיר את השיר הזה ולבקש מהקדוש ברוך הוא שנהאב את התורה, שילמדו מתוך אהבה, זה חלום של כל בחור שהוא יאהב ללמוד."

"כשהוצאתי את השיר כמה ימים לפני חג השבועות שנה שעברה, כתבתי לבחורים שאני מקווה שבכל קומזיץ או הופעה, על כל סטנדר ולפני כל ארון קודש תשירו את השיר הזה, תבקשו את הבקשה הזו, והלוואי ואזכה לעזור לכם לאהוב את התורה", הוא מספר ומוסיף "באמת הרבה לומדים תורה, אבל לאהוב את התורה וללמוד מתוך אהבה זה הרצון שלנו, של כל ילד יהודי, וזה המטרה של השיר הזה והלוואי שהתפילה תתקבל."

חלום שעתיד להתגשם

"היום אחרי הרבה שנים" מוסיף נפתלי להסביר לקראת סיום הראיון, "אפשר לשמוע המון שירים שבהם לא רק שרים על ה', אלא גם על איפה אני מול ה'... כלומר אנשים רוצים להכניס את השם ללב, סוג התבודדות ודיבור עם השם על הקשיים, ועל הרצון להתקרב אליו, ועל מה שעוברים בדרך."

"בשירים שלי בחרות מילים שמדברות לאו דווקא על מצבי הקיצון, לא שירים שמדברים על קשיים כאלה שאנשים פוחדים מהם, אלא גם על החיים עצמם, הקשיים שלמעשה כל אחד מאתנו פוגש אותם ביום יום, זה לא רק אני, למעשה זה שינוי שכל עולם הנגינה היהודית עוברת, גם בתוך עולם הנגינה החסידי, כנראה שזה מה שהדור צריך."

"אני מקווה שאני חלק מהשינוי החשוב הזה", אומר נפתלי ומוסיף: "הרצון הכי גדול שלי הוא שיאמינו ללב, אני מרגיש שיש לי שליחות והיא שאנשים ייקחו את השירים שלי לעבודת ה' שלהם, אני רוצה שהשירים שלי יעזרו לאנשים להתחבר לה' ולעצמם, זאת המטרה האמיתית."

ויש לי עוד רצון גדול" מסיים נפתלי את הראיון בעניינים בורקות, "זה להיות באומן, אבל לא סתם באומן, אלא דווקא בראש השנה. עדין לא הגעתי לזה, לצערי השנה זה קצת רחוק אבל בעזרת השם אני בטוח שאני עוד אגיע לזה."

שנה טובה! ■

לראות שמצד אחד עולם הנגינה עוזר לאדם להסיח דעת מהקשיים ומצד שני לחבר אותו לדבר הנכון, לחבר אותו לצד המחזק שבניסיון ושבחממדודות, כי ברגע שמגיע לאדם ניסיון, אין לו הרבה ברירות כי זה כבר הגיע, עכשיו הבחירה של האדם זה האם לקחת את ההתמודדות הזו ולהתרומם ממנה - 'כי נפילתי קמתי', או שפשוט ליפול לעצבות ולמשברים ולהתלונן על המצב הקיים שגם כך קיים."

"אבל אולי מתחברים לשירים הללו כי בשונה משאר בעלי מנגנים אחרים אני לא עושה הופעות, אני מגיע לשיר עם הבחורים, אני רוצה לשתף אותם לא שהם ישמעו אותי, הרי החלק הכי יפה באירועים זה שהקהל שר, אז למה לעשות את זה רק לכמה רגעים, כל האירוע צריך כך להיות. לכן גם כל השירים שלי בסגנון של שירי 'סעודה שלישית', כלומר שירים שאפשר לשיר אותם כשיושבים חברים ורוצים להתחזק עם איזה שיר טוב."

זאת הסיבה גם שבעלי מנגנים רבים שרים מדברי רבי נחמן?

"אני לא יכול להגיד על אחרים מה הם מחפשים, אבל הדור הזה הוא מאד אינדיבידואלי (אישי), החיצוניות מנסה להשתלט ולכן אנשים מחפשים קצת פנימיות, משהו שמדבר על עצמו, שרוצה להתקרב ולהרגיש מה אני באמת, לא מה שבחזן מוכרים לנו, זאת הסיבה שרבי נחמן הוא אחד מהרבים של הדור אם רוצים או לא רוצים, אין מה לעשות, זה ככה."

"לכן גם לדבר הזה יש ביקוש גדול בישיבות הליטאיות. אפשר לומר שזה שינוי גדול כי פעם זה לא היה כך, פעם הנגינה היהודית-חסידיית הייתה למעשה הלחנת פסוקים שמדברים על שמחה או על עצב, אבל כמעט שלא שרו על המקום האישי של הבן אדם, על הלב, על הנפש, לא שרו על המשברים ועל הדברים שקורים ביום יום."

"כך גם למשל בשיר נוסף שהצליח ברוך השם והפך לשיר מיוחד בעולם הישיבות ואף מחוצה לו" מתאר נפתלי, "זה שיר בשם 'בעבור אבותינו', מתוך 'אהבת עולם'."

באמצעות הרגש הזה לשמח כמה שיותר אנשים. לעולם הניגון יש כח שאין לאף דבר בעולם, זה לגמרי חלק מעבודת השם של כל יהודי ויהודי מעם ישראל."

"קשה לי מאוד לראות אנשים שמסתכלים על עולם הניגון כאטרקציה" הוא מסביר. "אפשר לראות שכל היהדות מלאה בשירה וניגונים, תפילות שבת מלאות בניגונים, ימים נוראים, שמחת תורה, סעודות שבת, חתונות, הכל. כל דבר הולך עם שירה או עם נוסח ומנגינה, זה ממש עולם שלם! מתנה שהקב"ה נתן לנו! וכמו שנאמר, 'הבחור בשירי זמרה', הניגון זה החיבור בין המח ללב ולכן המיקום של הפה בגוף האדם הוא בין המח ללב."

הם שרים, אני שומע

מאז ועד היום, במשך העשור שחלף, הפך השם נפתלי קמפה למושג, אחרי כמה אלבומים ועשור של הופעות הוא מודה להשם על שהוביל אותו במסלול הזה. "לאורך כל הדרך אני מרגיש את יד ה', אני אפילו לא יכול להצביע על נקודה אחת שהייתה המפנה בעניין הנגינה כי היו כמה בחירות שעשיתי, אבל באמת שלי עצמי אין שום הסבר לתהליך הזה כי הוא פשוט קרה לבד, הקב"ה ממש הזין אותי מנקודה לנקודה, ועדיין, כל יום אני רואה את הדבר הזה - שהקב"ה מוביל אותי אך ורק לפי התוכנית שלו."

איך אתה מסביר את זה שדווקא צעירים ובחורים ישיבה מרגישים שהניגונים שלך נותנים להם כח בעבודת השם?

"זה לא רק אני, כל ניגון יהודי יש בו כח לקרב את האדם לקדוש ברוך הוא, הרי לי באופן אישי הנגינה נתנה לי הרבה כח להתמודדות שהיו לי בחיים, ואפשר

... "סמל לא אדם אלא אדם אלוהים" "לכשיפוצו לעצמי מנגינה מאוד מרגשת, מה שלימים התפרסם בשם 'ניגון הווידוי'"

TYH NATION PRESENTS
 10000 ש"ח
 HASHEM!
 הלחנתי לעצמי מנגינה מאוד מרגשת, מה שלימים התפרסם בשם 'ניגון הווידוי'"
 SHEYAFUTZU // NAFTALI KEMPEH